

Hükümet tutarsız, dönmek isteyenler kararlı

1989 yılında, daha çok sayıda politik göçmenin yurda dönüşü bekleniyor. Kaçmaz, Karaca, Uluer, Akcam, Özli, Ağaoğlu politik göçmenlerin dönüş koşullarına ilişkin değerlendirmelerini yaptılar. (S:12)

SİYASİ HABER VE

YORUM GAZETESİ

adımlar

1 OCAK 1989

1500 lira

1989'DA BİR ŞEYLER DEĞİŞMELİ

Hiçe sayılan insan haklarını kazanma kararlılığı, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün önündeki engellerin aşılması çabaları, dünyada barış ve güvenliğe egemen kılınması girişimleri 1989'un aydınlığını müjdeliyor.

Yeni bir girişim Aziz Nesin ve Sadun Aren'in çağrısıyla olarak biraraya gelen aydınlar, demokrasinin gelişmesi için dayanışma konusunda bir sohbet toplantısı düzenlediler. (Sayfa: 4-5)

► HAYDAR KUTLU: BUGÜNÜ KAZANMAK

"Kronik istikrarsızlık ortamı, otoriter polis rejiminin daha da güçlenerek sürmesi, ilkeyi bunalmımdan çıkaracak güçlerin ise çürümesi anlamına gelecektir." (Sayfa: 9)

► FKÖ TEMSİLCİSİ, ABU FİRAS: "TOPRAĞIMIZ, HALKIMIZ VE HÜKÜMETİMİZ VAR."

Filistin Kurtuluş Örgütü Türkiye Temsilcisi Abu Firas, ile söyleşi: Prof. Türkçüye Ataoğlu'nun konuyla ilgili yorumu: Suriye Büyükelçiliği'nin Adımlar'a yaptığı açıklama. (Sayfa: 14)

► BM KÜLTÜREL GELİŞME ON YILI

UNESCO öncülüğünde gerçekleştirilen Kültürel Gelişme On Yılı, 1988-1997 yıllarını kapsıyor. Türkiye'de yeterince bilinmiyor. Yüksel Selek, Uğur Kökten ve Afşar Tımçın, konuyu Adımlar için tartışıyor. (Sayfa: 18)

KADIN HAKLARININ 54. YILI

Türk Hukuk Kurumu Başkanı Prof. Dr. Muammer Aksoy, kadın haklarının 54. yıldönümü dolayısıyla yaptığı açıklamada, "Türk kadınının, eski hakukumundan artırlan ve hiçbir yargı ülkede kabul edilmeyen 'mal ayrılığı' sistemi için de somutlaştığını" söyledi.

Özellikle evli kadınların vermesi gereken büyük hak kavramının, bu somutlarden kurtulma doğrultusunda olmasını isteyen Prof. Aksoy, "Villarcas kocası ve çocuklarını himmetinde bütün emeli, gücünü ve gençliğini harcayan pek çok kadın, bir başına, hatta çeynin ölmü halinde, mahvedici bir darbeye uğramaktadır" dedi.

Prof. Dr. Muammer Aksoy, açıklamasında daha sonra şu görüşlere yer verdi:

"Tün yollar ülkeler, evlilikte eğer 'genel mal ortaklığı' kabul etmemişlerse, hiç değışik 'kazanc ortaklığı' benimsenmiştir. Böylece evli kadın pek çok olarak evlilik birliğinin kurulmasından sonra eşlerin kazandığı mal varlığını yarısına sahip olabilmekte; kocasının insafına terk edilmiş olmaktadır. Büyük ölçüde kurtulmaktadır. Ne yazık ki kadınların ve onların kurtuluşları, bu konuda terviktil ile eski hukukun en kötü örneklerinden biri olan 'mal ayrılığı' adını taşıyan büyük haksızlık ve somuru kayanmış yıllardan beri sessizce boyun eğmektedirler!"

Vanuatu devlet başkanı TUTUKLANDI

Güney Pasifik ülkelerinden Vanuatu'da, Devlet Başkanı George Sokomanu, 21 Aralık günü resmi iktidarda, yirmi polisi tarafından tutuklandı.

Vanuatu Cumhuriyet Savcısı John Baxter Wright, başkent Port Vila'da yaptığı açıklamada, Devlet Başkanı hakkında, bazı halk ayaklanmaya teşvik etmek üzere, birçok suçlamada bulunduğunu belirtti. Savaş, bu suçların sabit görülmüş durumunda, Devlet Başkanı'nun ömrü bopye mahkum edilceğini kaydetti.

Yeni istatistiklerin yapıldığı açıklanmışa göre, Devlet Başkanı Sokomanu ile birlikte, 26 kişi daha tutuklandı.

Görge tankıları, Sokomanu'nun tutulduğunu polis merkezi önünde, çok sayıda kişinin toplantısında belirtildi. Adli kaptanların verdiği bilgiye göre ise, Devlet Başkanı Yüksek Mahkeme'de yargılanacak.

Devlet Başkanı Sokomanu, geçen hafta Meclis'i feshederek, geçici bir hükümet kurmuş girişiminde bulunmuştu. Vanuatu Yüksek Mahkemesi, Devlet Başkanı'nun bu girişimini yasadığı ilan etmiş, 20 Aralık günü de, Parlamento Devlet Başkanı'nun görevden alınması için gereken işlemleri başlatmıştı.

Silahlanma yarışında 1988 bilançosu

Dünyada 1 milyar 7 milyon ABD doları askeri amaçlarla harcanmış, 30 çok aşkın düşmür.

Sovyetler Birliği'nin tek tarafı asker ve silah indirim uygulamalarının, dünya kamuoyunu etkilediği bu günlerde, silahlanmanın tüm dünya için mali potansı şöyle: Dünyada 1 milyar 7 milyon ABD doları, yüzde ise 900 milyar ABD doları askeri amaçlarla harcanıyor. Son on yılın toplam harcaması ise 7 trilyon ABD dolarına ulaşmış durumda.

Askeri harcamaların yüzde 50'si NATO, yüzde 25'i Varşova Paketi yüzde 17'si üçüncü dünya ülkeleri ve yüzde 8'i de petrol üreten ülkeler tarafından yapıyor.

Yapılan araştırmalara göre dünyadaki asker sayısı 27 milyon ve bir bu kadar insan da askeri amaçlarla kullanılıyor. 1945 yılından bu güne değin, ihraç edilen silahlarla, üçüncü dünya ülkelerinde, 20 milyon insan öldü, 400 milyon insan yaralandı. Dünyadaki bilim adamlarının ve araştırmacılarının 500 bin'i yeni silahları üretimi için çalışıyor. ABD ve Sovyetler Birliği'nin toplam silahlanma harcamaları, dünya harcamasının yüzde 80'ini oluşturmaktadır.

Yüzde 6'lık bir kısım 1 milyar insanı kurtarır

Hazırlanan uluslararası bir rapora göre, gelişmekte olan ülkelerde 1 milyar insan yok. Ülkelerin savunma altında bulunuyor. Dünyada 850 milyon insan okuma yazma bilmemektedir. 700 milyon çocuk okula kayıtlı yapılmamakta, dakikada 30 çocuk açlık ölmektedir.

Uzmanların görüşüne göre, askeri harcamaların yitirmeye yüzölçümüne doğru düşürülmesi ve bunun yardımıyla 2'nin birisi, yüzde 1'in kamu edileceği, yüzde 3'ünün de konutla aynı maddi halinde bu sorunların tamami çözülebileceği.

F. Alman Cumhurbaşkanı Öngören'i kabul etti

Federal Almanya Cumhurbaşkanı Richard von Weizsäcker, İnsan Hakları Derneği Yönetim Kurulu üyesi Mahmut Tal Öngören'i kabul etti. İnsan Hakları Derneği yöneticilerinin Ankara'da yapılandıkları gün görüşülen Öngören, Öngören'in yanı sıra Uluslararası ABD Örgütü Başkanı Sekizinci Genel Sekreteri Brigitte Erel, Yönetim Kurulu Başkanı Karsten Luthke ile Taiwan, Namibya, Peru ve Filipinler İnsan Hakları Dernekleri temsilcileri de hazır bulundular. Bir buçuk saat süren görüşme sırasında, temsilciler, ülkelerindeki insan haklarının durumu konusunda Cumhurbaşkanı Weizsäcker'e bilgi verdiler.

Hacdar Madjid'e Yurtdışına çıkış yasak

Federal Almanya'da yayımlanan Stern Dergisi, yazarı napalm bombalarının etkisiyle yankılar içinde olan bir Kürt çocuğuna yardım etme cabalarını Türk makamlarına engelendiğini ifade eden bir yazı yayımladı.

Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz'ın verdiği sözde durmadığını yazan dergi, Türkiye'ye sığınan Kürtlerin durumunu inceleyen Stern muhabirlerinin, Çukurova mültecii kampında, yazarı napalm bombalarının yarattığı 25 yaşındaki Hacdar Madjid'in Federal Almanya'ya getirilerek anılatay etirilmesi girişimlerinde bulunduğunu belirtti. Dergi Federal Almanya'da gerekli tüm girişimlerin yapıldığını belirtirken, çocuğu almak için tekrar Türkiye'ye gelen Stern ekibine şüpheler karıştırdığını belirtti. Dergi Sütlüce Mültecii Kampı'na soruşturması Yaksakoca Kaymakamı Kaya'nın Kavın'ın "Ben size böyle bir izni veremem" dediğini ve Halkkırı Valisi Sabahattin Hapşar'ın ise "Çocuğum yurtdışına çıkması için izin veremem. Benim yerime doktorum var. Çocuğu gereken yardımı biz de yaparız" diyerek, savay kurban bir çocuğum geleceği ile oynadığını ileri sürdü.

Ortadoğu'da 16 parti ve örgüt: "Türkiye'de 1989'da genel af çıkarılmalı"

Ortadoğu'da 16 parti ve örgüt Başbakan Turgut Özal'a bir telgraf göndererek 1989'da genel af çıkarılmasını, içişleri ve baskın son bulmasını istedi. Telgrafa, "İçişleri ve diğer baskı uygulamalarının durdurulması, açılan bir genel affın çıkarılması politik tutukların serbest bırakılması için çağrıda bulunuluyor" deniliyor. Telgrafi imzalayan Ortadoğu'daki parti ve örgütler şunlardır:

Ürdün Komünist Partisi, Filistin'in Kurtuluşu İçin Demokratik Cephe, Ürdün Demokratik Cephe Örgütü, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi, Suriye Komünist Partisi, Türkiye Komünist Emek Partisi, Mısır Komünist Partisi, Filistin Komünist Partisi, Filistin Halklı İçin Mücadde Cephesi, Bahreyn Halk Cephesi, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi, Lübnan Komünist Partisi, Irak Komünist Partisi, Aşuri Mısırlı Yürüşer Topuluğu, Irak Halk Kurtuluş Cephesi ve Polisleri Örgütü.

ERDOST ve ÇELENK'in yargılanmalarının yankıları sürüyor

Tanzim yayıncı ve İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi Başkanı Muzaffer İlhan Erdost ile Avukat Halil Çelenk, "Abece" dergisinin Eylül sayısında yayımlanan yazıları dolayısıyla Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılanıyor. Nymn yayıncısı "Komünizm propagandası" yaptıkları sanıldığı 15 yıla kadar ağır hapis cezası istenmesi yargılanan Erdost ve Çelenk "İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Av. Nevzat Helvacı, Ankara Barosu Başkanı Prof. Dr. Eran Ercümcüoğlu, İstanbul Barosu Başkanı Av. Turgut Kazan'ın yanı sıra, Av. Veli Devreçoğlu, Av. Emin Değer, Av. Hüsni Öndül, Av. Hasan Şahin, Av. Şen Saruhan ve Av. Nezarhat Gündoğmuş savundu. Savunmasında, bir rejimi ve o rejimin kurullarını eleştirilerinin doğal bir

hak olduğunu yargılayan Muzaffer İlhan Erdost, "Yazdığım yazıyı da evli biliyorum, 142, maddesi de... Ve gönüllü rahatlığı içinde, yazımda suç olmadığımı söylüyorum" dedi. Halil Çelenk de duruşmada, bir avukatın polis tarafından sorguya çekilmesi meşin yazıya atfını olduğunu anımsattı. "Meslek yaşamının 41. yılında, hakkımda, 142. maddenin dava açılmasını hayretle karşıyorum" diye konuştu.

Sosyalist Parti Başkanı Ferit İlsever'e mesaj

Partinin kuruluşu engelleni aşması demokrasi mücadelesi için yeni bir kararın olmalıdır. Bu sonuç, 12 Eylül hukukukule dışlanma ve örgütlenme özgürlükleri engellenmesi artırlanaksı olduğunu kamuştığı gibi, kara ünlü 141 ve 142. maddelerinin yarattığı korodivya süreci özgürlüklerinin yasa uygulamalarının yorumuna bağ kaldığını bir kez daha ortaya koymuştur.

Ne var ki, halkımızın en doğal hakkı olan özgür, demokratik, çağdaş bir yaşamın önündeki engelleri temizeylecek demokratik hareket her geçen gün daha da güçleniyor.

Halkımızın gerçek kurtuluşunun sosyalizme olduğu gerçeğini görmeyen koştıranlar hazırlayacak olan çoğulu demokrasi hazırlamak için birliğe mücadelesini önerisinin altını bir kez daha çiziyor, partimizin önünde duran zorlu mücadeleler için başparmak dileriz.

Türkiye Birleşik Komünist Partisi

BAŞKAN
Dr. Nihat SARGIN

GENEL SEKRETER
Haydar KUTLU

Geçtiğimiz yıl gündemdeki yerini düşürmekle yetil de koruyuculuğu dışındaki Kurul-Sargın davası, her durumda mahkeme önünde bekleyen kalabalık ilçelik topluluğuna da çarpıcı bir örnek olmuştur.

Demokrasi Güçleri, 1989'un Gündemini Belirlemeye Aday

Dünya barış, silahsızlanma ve yumaşma yönünde umut verici adımlar atıldığı 1988 yılı, ülkemizde demokrasinin kazanımlarına doğrultusunda birçok önemli gelişmeye sahne oldu. Geniş demokrasi güçleri, 88 yılı boyunca aktif faaliyetler gösterdiler, kalıcı konularla kavgalandılar.

1988 yılında 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Etiler Semaifonu Uluslararası Birlik, Dayanışma, Mücadele Günü 1 Mayıs, 1 Eylül Dünya Barış Günü tekniği yıllık aradan sonra ilk kez yuksal etkinliktirle kutlandı. Türkiye komünist hareketi açısından tarihsel önem taşıyan 10 Eylül ilk kez yasal bir toplantının konusu oldu.

Aydınlık çeşitli etkinliklerle demokrasi ve angürlükler konusunda

düşüncüklerini açıkladılar. Etkinliklerde çeyizli inşaat ve politik görüşlerden etkilenenlerin barışa yönelmeleri, uyarıcı tartışmalarla politik kültürümüzün açıldığını da önemli ve dikkat çekici bir gelişme oldu.

1988'de Cumhuriyetçi ve Başbakan Türkiye'de Komünist Parti'nin kurulmasına işaret ettiler.

Irak'tan gelen Kiri sığınmacılarla birlikte Kiri sorunu yeni boyutlar kazandı. 1988 yılında Türkiye'de ilk kez, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı Türkiye'de Kürtlerin varlığını da gördü.

Politik tutuklu ve hükümlülerin cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamaları karşı başlatılan dirençler geniş kesimlerden aktif destek gördü.

Politik güçtenler ülkeye dönüy

şürlerini başlatıyor.

Sosyalist Parti'nin kapıyı açması ile temsili Cumhuriyetçi Başsavcılığı'nın açılma da Anayasa Mahkemesi tarafından reddedildi.

1988'de insan haklarının, düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin eksiklik uygulanması; devrimci sol hareketin özgürlüğünün sağlanması; Kiri halkı üzerindeki baskıların son bulması, cezaevlerinin kapatılması; politik göçmenlerin yurda dönüşüne özdeşim sağlanması, tartışmalar ve bu yöndeki somut girişimlerle demokratik yönelimlerin dinamikleri açığa çıktı. Tüm bunlar aynı zamanda 1989 Türkiye'sinin gündemini belirlemeye adaydır.

Suçlanan, Yargılanan Düşüncedir

Bu dava ile bugüne dek yalnızca komünistlerin sorunu olan Komünist Parti tüm Türkiye'nin taraf olmaya zorlandı bir demokrasi sorunu na dönüşmüş bulunuyor.

Savcı Nurettin Demiral tarafından "soru davası" olarak nitelenen TBKP davasında 16 sanık yargılanıyor. İlk duruşmada başlatarak, Türkiye ve dünya kamuoyunun yakından izlediği bu davanın önemli, Türkiye demokrasisi için bir sınav niteliği kazanmış olmasından ileri geliyor. Çünkü Türkiye'de ilk kez bu davada TBKP'nin 141 ve 142. maddelerinden düşünceleri suçladığı savcı tarafından kabul edilmiş bulunuyor. Böylece özü, "düşüncenin suç sayılıp sayılmayacağı" tartışmasından ibaret olan TBKP davası, bir demokrasi sorunu olarak, bu yılın politik gündeminde yine ilk sıradadır.

TBKP davası çerçevesinde tartışma hakları davanın 1 ve 2. nolu sanıkları olan TLP Genel Sekreteri Nihat Sargın ile TBKP Genel Sekreteri Haydar Kulu'nun 16 Kasım 1987'de yurda dönmeleriyle başladı. İlk partinin birleşiminden oluşan TBKP'yi açtıkları ve yasal olarak kurmak için Türkiye'de düşünce-kurumları açıklayan ve döner dönmeye zorlanmış "inan ki genel sekreter haklarında soruşturma (yargılama) emriyle yürütülen işin özel yasa ile kurulmuş TBKP savcılığı tarafından ancak 4 ay sonra mahkeme önüne getirildi. Mahkeme sanık-

ceraları (istediği dava) suçla başlatma dediği hapis cezasının yüksekliği dikkat çekti. Ayrıca açılan ifade edinmekle birlikte, Nihat Sargın ve Haydar Kulu'nun TBKP'nin 141/1 maddesini iki kez ihlal ile suçlanmaları ve bu maddenin ihlalinin idamla cezalandırılması dayanağına comberinin yoğunlaşmasına iyi açtı. Çok sayıda yabancı delegasyon ile basın ve TV ekiplerine izlenen TBKP davasında, başta gelecek dayanağına gösterilen arada, başta idamla Yunanlı müzisyeni Mikis Theodorakis olmak üzere Komünist, liberal, sosyalist ve diğer çevrelerin çok sayıda aydın, sanatçı, politika-çı ile uluslararası insan hakları kuruluşlarının temsilcileri yer aldı.

Türkiye'de de Aziz Nesin, Yazar Kemal, Zulfu Livaneli, Mahmut İbrahim, Sadun Aren, Mehmet Ali Ayhar, Doğu Perinçek, Yılmaz Helvacı, Akın Birdal ve Rasim Nuri İleri gibi yazar, aydın, sanatçı ve politika-çıların tarafından izlendi. Ayrıca eski TBKP davalarına yargılanmış, İdris Erding, Zihni Arısoğlu, Komünist Hasan gibi isimler de davanın süreci izleyicileri arasında yer aldılar.

Bu dava ile bugüne dek yalnızca komünistlerin sorunu olan Komünist Parti tüm Türkiye'nin taraf ol-

Nihat-Sargın davası.

ların tutuklu olmasına karşın 3 ay sonra için duruşma günü verdi ve ilk duruşma 8 Haziran 1988'de Ankara DGM salonunda yapıldı.

Daha da açıldığında, soruşturma sürecinde aralarında Sargın ve Kulu'nun avukatları Rasim Öz ve Adnan Coşkun'un da yer aldığı 14 kişi bu davanın sanık olarak etkeni. Diğer 12 kişi ise, daha önceden TBKP davalarında yargılanmış, hatta emmi veya mahkum olmuş, kararları kesinleşmiş kişilerdir. Örneğin, Ayman 5. Kışkıllı yeni bir dava açtı TBKP davası ile birleşimle ilgili, dikkat mahkemelerin yetenekleri tartışılmalı ilgili bölgeye gönderildi.

Savcı N. Sargın ve Haydar Kulu hakkında TBKP'nin 141/1, 141/5, 140, 142, 158, 159, ve 312. maddeleri ile ihlaliyle suçlanıyor.

maçta zorlandı bir demokrasi sorununa dönüşmüş bulunuyor. Öyle ki, bundan sonra Türkiye'de demokrasi olduğu iddia eden herkes, bir siyasal iktidar, örneğin "düşüncenin suç sayılıp sayılmayacağı" sorusunda düşülmeyen sorunun çerçevesinde taraflar olmaya zorlanacaktır. Böylece, Türkiye demokrasisi açısından önemli bir süreç olarak tartışılacak, birinci Türkiye'de demokrasiye bulunsun ve sonra Türkiye'nin gibi dünya kamuoyu da merakla bekliyor.

1989'da ne olur? TBKP davası sonuçlanabilir mi?

TBKP davasının sonucu, mahkemelerin kararı ne olursa olsun, çok olarak Türkiye'nin politik geleceğinden ayrılmaz, nihai kararı Türkiye demokrasisinin gelişimine etki edecektir.

İNSAN HAKLARI İÇİN ETKİNLİKLER

İnsan Hakları Derneği, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 48. maddesini nedeniyle, 10 Eylül günü Ankara'da İnsan Hakları İkinci Kurultayı'nı gerçekleştirdi. Genel politik görüşlerin yurda düşüncükleri İnsan Hakları Günü'nü rastlaması, Kurultayı'nı ilgilili arttırdı. Avrupa Parlamentosu üyesi Wolfgang von Notzitz, İçişleri Bakanlığı'nı yeni vermemesi nedeniyle Kurultayı'nı katılmadığını, SHP ve Sosyalist Parti genel başkanları, yoksulların konularında, yurttaşların çıkarılma cezalarına konular.

İnsan Hakları İkinci Kurultayı'n-

nda düzenlenen 2. ayı oturumuna konuşmacı olarak katılan bilim adamı ve hukukçuları ise, yurtdışı Avukat Halil Çelenk, Prof. Dr. Erhan Erzurumluoğlu, Doç. Dr. İhsan Taner, gazeteci-yazar Uğur Müstecap, Avukat Güney Dinç, gazeteci-yazar Mustafa Ekmekçi, Prof. Dr. Hüsnü Güntaş, Prof. Dr. Serhan Ateş, Prof. Dr. Cahit Dalkı, Adnan Arslan, Tahir Karaman, İnsan Hakkı, gazeteci-yazar Şükran Keten.

Günlük basının hakettiği ilgilili göstermediği ve sınırdan bir haber düzeyinde aldığı İnsan Hakları Kur-

ultayı, geçtiğimiz yılın son gününde önemli gelişmelerinden biri. Demokrasi ve insan hakları sorunlarının emniyetinde olduğumuz par- baki görüşlerinden biri olarak ama- lı İnsan Hakları Kurultayı hakkında daha geniş bilgiyi, Adnan Arslan'ın 2. sayısında okuyabilirsiniz.

Bu arada, yine İnsan Hakları Derneği tarafından gerçekleştirilen 100. Yılında Özgürlük ve Çözüm Hakkında Kurultayı'nın da Prof. Dr. Cahit Dalkı'nın insan hakları üzerine yaptığımız söyleşide, 2. sayımızda yer vereceğiz.

Harekâtıyla, 12 Eylül Darbesine çağınan yapamaması mümkün mü?

Dünyamızın her çabaları içinde geleceğe doğru önlemlere yöneldiği bir anda, bizim teritoryal savunma görevini kuşku kaynağı olamaz mı?

Dahası, bir yanda ekonomik çöküntünün baskısı, bir yanda güvenilirden kurulumlarımızın güvenilir olmaktan çıkma eğilimi bizi, ülkemizin geleceği üzerine tartışmaya girmemizi zorunu kılmaz mı?

Bu soruların yanı sıra elbette bizim teritoryal savunma görevimiz, günümüz koşullarında, geçmişteki olaylardan edindiğimiz deneyler birikiminin ışığında sürekli kuşku kaynağı olacaktır.

Bir yanda ekonomik çöküntünün baskısı, bir yanda da güvenilirden kurulumlarımızın güvenilir olmaktan çıkma eğilimi bizi, ülkemizin geleceği üzerinde aşık-ışık ve korkusuz tartışmaya girmemizi elbette zorunu kılacaktır. □

Turgut Alpogut

"KARŞI ÖRGÜTLENMEYE YOL AÇAR"

* Turgut Alpogut, 1940 yılında İstanbul'da doğmuştur. 27 Mayıs 1960 ve 12 Mayıs 1980'de yer almış. Harbî okulda yüz komutanlığında emekli olmuştur.

Adımlar: Teritoryal savunma hangi nedenden dolayı bir karşı millî gücüne dönüşebilir?

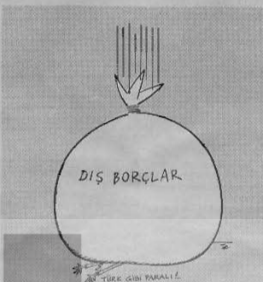
Alpogut: Olan bir savagata silahlı kuvvetlerin girişinde "Zone of Interior" denilen geniş alanlarda, yeni yurtiçi derinliğinde yapılacak hava indirimleri, okçukmalar, sabotajlar, suzmalar, tacizler... karşı askerî birliklerin olaya el atmasına kadar direnerek, karşı verecek, ekleme güçlüğü kadar engel olacak şekilde giriş yapacak. Eki silah tutan vatandaşları hazır zamanından organize etmek normaldir. Zaten bu davranışa topeyken savunma kurallarıdır. Ancak bu örgütün millî özgürlüğünü dönüştürme ABD'de olduğu gibi iki çatımlarda ve cezai işyanlarıyla kullanılması herhalde dışlanılmamaktadır. Teritoryal güçlerin kriterleri ile politikaclardan farklı alanlarında usak, güvenilir mekanizma denetiminde, toplum geneli verecek konularla kurulması önemlidir. Parızanca düşüncele doğrultusunda, geçmişte olduğu gibi kuşu kurda bürdüm gibi bir niyetlerle ortaya çıkan kuruluşlar ilkeyi anarşinin kucakına atırmaz.

Unutmadan geçen en önemli şey yanlış doğrultularda kurulacak ve kullanılacak örgütler mutlaka karşı örgütlenmeye yol açar, hele bu örgüt silahlı ve de ar niyetliyi. □

"Borç yığının kamçısı" diye diye

TÜRKİYE NE HALE GELDİ

Dış borç sorunu ülkemizin önünde duran en önemli sorunlardan biridir. Bu sorunun çözümü için sorumluluk duyan herkesin diling ve işbirliği bir gerekliliktir.

Orhan Demirbaş

Bu günün ükiken geleceğinden hayır duyan geniş çevreler, Türkiye'nin en önemli sorunlarından birinin dış borçlar olduğuna konusunda birleşiyorlar. Ülkemizin geleceğini ipotek altına alan bu sorunun çözümü için öneriler getiriyorlar. İktidar çevresi ise, dış borçlarımızın 50 milyar dolar sınırını zorlamaması ve borçlarımızı bir endemik kılmı göstermeye çalışıyor.

Su anda yitmiş ihracat tutarını karşı ayıklamalarla göre yaklaşık 10 milyar dolar-ayan bir kısa vadeli borç sözkonusudur. (1987 sonu almışsa, 12,5 milyar dolar.) Bu, Türkiye'nin dış ticaret açığını ciddi boyutlarda olduğunu ve borçlarını ödeyebile-

mek için yeni, kısa vadeli borçlanmalarla geleceğinin gösterdiği.

Dış borç almayı kıstet bir becerisi ve ANAP hükümetinin Türkiye'nin "liberal karardığını" diye göstermeye çalışan Başbakan Turgut Özal, ülkemizi alından kalkamayacağı bir borç batağına sürükledi. Daha şimdiden ülkemizde yayılan beceriksiz, bir aylık beketen 90'lık yaşlıya kadar ayırmaz herkesin ulaşılmasını finans örgütleri, Batılı devletlere, bankalara, sosyalist ülkelerle ilgili başına düşen borcu 1000 dolardır.

Aşağıdaki tablolarla bir göz atmak bile, ülkemizin nasıl bir borç krizinde olduğunu göstermeye yeter. Bu tablolar, ülkemizin bir dış borçlanma olan ülkelerle birlikte derin

Tablo I

Dış Borçun İhracata Oranı	
Arjantin	% 472
Türkiye	% 419
Venezuela	% 386
Meksika	% 385
Brezilya	% 343
Gelişmekte olan ülkelerde ortalama oran yüzde 171; borç krizindeki ülkelerde ise, yüzde 309'dur.	% 265

Tablo II

Dış Borçlardaki Artış (1980)	
Türkiye	% 106
Arjantin	% 80
Meksika	% 72
Şili	% 71
Brezilya	% 58
Venezuela	% 14

Gelişmekte olan ülkelerde bu oran yüzde 76; borç krizindeki ülkelerde ise, yüzde 65'dir.

Alternatif üzerine

Tunç Tayanc

Koro sahnedeki yerini alır; as solatın kimi zaman yanda, final bukmına da onun yerine söylemeye başlar. Alternatifin yokalternatifin yokalternatifin yokalternatifin yokalternatifin yokalternatifin yok.

Şarkı sözlerinin anlamı olmasın gereklerine ilişkin bir kural yoktur, ama doğrusu bu kadar anlamsızlık da fazladır.

Bir sözükten oluşur garbının tamamı: "Alternatif" ve "yok". Fransızca kökenli bir sözcük olan "alternatif" Türkçesinin "seçenek" olduğu, "birbirinin yerini tutan bir şey" ifadesi geneli karşı karşıya olmaktadır. Bu bir Yabancı dillede sözcüklerdeki tanıma liber edecek olursak, *birde* çok şey arasında seçim yapma olanağının gerekçesi sağlandığı söylemek de zor sağlandığına sonuçlara katıldığını söylemek de... Bu da iş!

Sondan başlayalım. 25 Eylül 1988'de, ANAP'ın anlamsız inadi sonucu halkoylamasına girdi. ANAP'ın inadiyi, yerel seçimlerin zamanından yaklaşıp beyir önce yapılmıyorsa, Kabal edilmeli, alternatif kabul edili. 29 Kasım 1987'de milletvekili seçimi yapıldı, ANAP yüzde 36 oy aldı. Seçim Yasası'nı değiştirilmediyse, tek başına iktidar hayaldi. Ama Seçim Yasası'nı kendi çabası doğrultusunda değiştirmişti, TBMM'deki sandalyelerin yüzde 64'ünü almış başkanı. (1) göstermiş oldu. 6 Eylül 1987'de bir kurum yayımlı yasa tasarısı kalkması haliyuna sunuldu. ANAP siyasi yasa tasarısını kalmaması, savundu, sonuç tersi oldu, alternatif kazandı, siyasi yasalar kaldı. Kısası, *birde* çok şey arasında seçim yapma olanağının sağlandığı her durumda, nezdinde olacak kazanın alternatif oldu.

Öte yandan, tanrıca yer alan birde çok nitelemeye de açıkla getirmek gerekir. Söz gerekir, tekeli burjuvazi programını uygulayana hazır si siyasi parti bir mi sayılır. *birde* çok mu? Bir sayılır, tekeli burjuvazi programını alternatifin olmadığın mı düşünmek gerekir; *birde* bir alternatif söz hakkı tanrımadın mı?

Karışık bir mesele. Gelin biraz düşünelim. Bir olan ne, *birde* çok olmasın için ne gerekir? □

bir borç krizinde olduğunu gösteriyor. Latin Amerika ülkelerinden Venezuela, Şili, Arjantin, Meksika ve

Brezilya, alacaklarıyla masaya oturup borçlarını daha uzun vadeli yama ve hatta faiz oranlarını bir yıl içinde düştürme yönünde adımlar atıyor.

Peki bu borç krizinden kurtulmak için Türkiye ne yapmalıdır? Öncelikle bu borç sorununu, ülkemizin önünde duran önemli sorunlarından biri olduğunu düşünün, bu sorunun çözümü için gerekçeli çözümler üretilebilecek çevrelerin diling ve işbirliği bir gereklilik olacaktır. Türkiye'nin bir Latin Amerika ülkesinin yakışıklı gibi, brenzı koşulları alacaklarına kabul etmeme, uluslararası mali ilişkilerinin bunlara girmesini önlemek için bu borç ödemelerini yeni bir plana bağlaması ve daha uzun süreli yaması, yıllık borç takistatirini düşürme getirilmesini düşük bir yadsızlaşma sürü tutması, herşeyden önce de bu borçların sürekli artmasına önlem alınması, verimlilik, bir politika izlenmesi gerektirir. □

Tablo II

Dış Borç Tutarları (1986 sonu)	
Brezilya	110,6 milyar dolar
Meksika	98,3 milyar dolar
Arjantin	49,2 milyar dolar
Venezuela	31,6 milyar dolar
Türkiye	31,2 milyar dolar

Tablo IV

Dış Borç GSYİH Oranına Göre Sıralama	
Şili	% 73,1
Venezuela	67,9
Arjantin	% 67,1
Türkiye	% 54,8
Meksika	% 51,3
Brezilya	% 31,7

Bu oran ortalama gelişmekte olan ülkelerde yüzde 39; borç krizindeki ülkelerde ise, yüzde 51,3'dür.

Hükümet tutarsız, dönmek isteyenler kararlı

■ Aydın Şenescen

Londra'yı elefonla aradığımızda Nafiz Bostancı, yeni yıla ilişkin değerlendirmesini anlatıyor:

1989 artık bizlerin yurtdışında yaşadıkları göçmenlerin yurtdışında ve içteki hapiste olanlara kartlar gönderdikçe yılın bir o kadarıydı.

Oysa, 8 politik göçmenin ülkeye dönüşü ve Bostancı'nın da aralarında bulunduğu 5'inin Yeşiloy Havaalanı'ndan geri gönderilişine ilişkin

konuşacak. Nafiz Bostancı unutlu, yeni yıl "Dünyadan çekediler kartı gönderilecek yıl" olarak değerlendiriyor.

Yeşiloy'den geri döndürülenlerin hangisini arayıp ne yapıldığını soramaz alacağınız yanıt asla bu kadar aydın:

"Komosoloklara telefon edip, basınlarmış Türkiye'den ya da yurtdışı gelmişliği sormak, Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu, BM İnsan Hakları ve Politik Göçmenler Komisyonu'na biliyoruz.

mek, sendika yöneticilerine, politik parti yöneticilerine görüşmek, gazetecilere anlatmak ve yeniden dönüş hazırlığı yapmak."

Şimdiye kadar Türkiye komosolokların dışında tüm girişimlerinden de olumlu sonuçlar almışlar. Örnek mi? İşte 15 Aralık günü Avrupa Parlamentosu'ndan aldığı yeni karar...

Avrupa Parlamentosu; diğer Türk Hükümetini Bostancı ve diğer göçmenlerin ülkelerine dönmek, kendilerini savunabilmek için

haklarında açılmış buluşma davalarına katılmalarını izin vermede kararlı. 2) Türk hükümetini kendî vatandaşlarına karşı tavır almaksızın vazgeçmeye çağırır.

3) Parlamento Başkanı'na bu kararları konseylere, komisyonlara, tüm üye ülkelerin hükümetlerine ve Türkiye hükümetine ulaştırarak görevi verir."

Murat Tokmak'ın ilginç bir sapıması var. "İkinci kez sorduğunuz" diyor. Tokmak, ülkeye sokulmalarının ülkenin itibarını uluslararası alanda zedelediği inancında. Tokmak, kendilerine yapıldığı yargıların doğru olmadığını da ısrarla belirtiyor ve "Uyulama ne olursa olsun, politik göçmenlerin ülkeye dönmelerinin önünde şartlar engel olunamaz" diye bilimsel diyor."

Tokmak'ın sözünü ettiği "yeni yasa çıkarılması" konusuna, Deniz Özlü, "Ötügen olumlu yanları var" diyerek, iki göçmenin terhest bırakılmaması dikkat çekiyor. Özlü, "İçine güvenilmez" dediği olumlu bir yan olarak belirtiyor. Tektaş Ağaoğlu da, serbest braktıkları sevindirici bulurken, önemli bir insanı bütünden alınıp çıktıyor. Dönemden bi-

rine uygulanmış içkencenin önemini vurgulayan dikkatleri sunan Ağaoğlu, duyurulmuş sınırlamaların tehlikesine karşı bir uyarıya sesleniyor.

Ülkeye dönüş politik göçmenlerin bulunduğu ülkelerin basını konuyu çok yakından izliyor ve yukarıdaki sınırladığımız değerlendirmeleri hemen hemen aynıyla onlar da yapıyor. İngiltere'de BBC, Nafiz Bostancı ile canlı yayın yaparken, bir başka TV kanalı Halkin'ne gelip canlı yayıyor. İsveç TV'si Ekrem Aydın'la yapıldığı söyleşileri yayınlıyor. Federal Almanya'da çok satan WAZ iki gün de konuyu haberleştiriyor.

Steni gibi ünlü dergiler konuya yer veriyor. İngiltere, kadın dergisi olankin Brittan, Türkiye politik göçmenlerin konuları aransız alıyor. İngiltere ve İsveç'in en çok satan gazetelerinin konuya önemli bir haber olarak de aldığını da belirtmek, İsveç'in 600 bin tirajlı Ekspres-sen isimli gazetesinin "İsveç, Türkiye hakkındaki şüphelerini vazgeçmekle hata mı etti?" sorusuna gineşin getirdiğini de unutmadan eklemek gerekiyor.■

Mehmet KARACA

'Türkiye kendini yenilemelidir'

"Pinchet rejimi bile politik göçmenlerin dönüşüne olanak sağladı. Pakistan'da seçimlerden sonra yeni hükümet genel af ilan etti. Güney Kore'de yeni genel af çıkardı. At'ın kapısını açan Türkiye bu ülkelerden daha mı geri?"

Fransa'la politik göçmen olarak yaşayan TBKP Başkan Yardımcısı Mehmet Karaca, 8 politik göçmenin ülkeye dönüşüyle ilgili ADIM-LAR'a değerlendirmesi yapıyor:

Bu gün politik göçmen veya politik sığınmacı diye anılan insanlar ülkeye kendi iktidarı tarafından geri alınacaklar. Özgür iradeleriyle diyorlar, çünkü onların önüne-ayrılmaz yerindeye- Kirk kartı mı? Kirk satır mı? İktidarı kondu.

12 Eylül'den bu yana 8 yıl geçti. Halk demokrasiden döndü, dönmek istemiyor. Yapanın da, yapmanın da göçmenler. Üstelik demokrasi dönmek bir olay da değil. İnsan bilincinin gelişmesi ve bunun toplum içinde yer etmesiyle gelişir, ilerler. Ama demokratik demokrasi. Ama demokratik demokrasi kimi kriterler vardır ki Olmazsa olmazı: köylü, topraklı olmalı. Bunun başında da bütün dünyaların dikkatini çekecek bir ortam var olmalı geliz.

Türkiye'de 12 Eylül'den baktık diyorlar, Türkiye'de demokrasi ve onun etrafında örgütlenmelerle özgür yaşam hakkı, tanınacak mı, tanıyacaklar mı? 12 Eylül rejimine teslim olmuş, onun uygulamaları-

► Mehmet Karaca

na karşı çıktı diye haksızlığa boyun eğmedi diye sürgün yaşamına zorlanan bu insanlara özgürece özgürece hakkı tanımamak mı, tanıyacak mı? Cezalandırma değil, insanlara hala politik düşüncelerle mücadele kalmaya devam edecekler mi, emineye ötekler mi? Bunlar bugün ilkinde demokratik ortam oluşumunu göstermektedir.

Türkiye kıtlenin dünyada kendine yeni çakması bir yer edindiği de rumundadır. Bu da Avrupa'da Türkiye Avrupa aile birliği içinde ortak edilecekleri kendi içinde de göçeri kriterleri halinde görmek ki bu

ale birliği içinde yerini onurlara alabilir. Bugün sadece Avrupa'da değil, dünyanın değişik yerleri de dahil, Türkiye deince vabucularda ilk çağınm işkence, hapishane oluyor. Bir de şimdi buna ülkeye dönmek isteyen politik göçmenlerin sürgünden geri çevrilisi ekleniyor. Türkiye bu imajı silmek durumundadır. Bunun çözümü de genel af'tır. Cezaya yaslanacak gerekçesi düşülmelidir. Politik göçmenlerin özgürece ülkeye dönmeye olanaklarının sağlanmasıdır.

Bugün Pinochet rejimi bile 50'den fazla politik göçmenlerin ülkeye dönüşüne olanak sağladı. Pakistan'da seçimlerden sonra yeni hükümet genel af ilan etti. Güney Kore'de yeni genel af çıkardı. At'ın kapısını açan, Avrupa ailesinin bir üyesi Türkiye bu ülkelerden daha mı geri? Türkiye karşı kurmağız diye bunları geçiştiriyor. Bunları fazla önemsemiyor, gündeminin son maselerinde tutuyor. Dünya bu gün için dalgasını vuran demokratik bir ortamda. Bunlar hata almamalıdır. Bir sorun çözmez. Dünyada insanlar arasında ki yunusuna sürük de buna yeni yeni olanaklar açıyor. Türkiye işte bu sürgün, kendini yenilemektedir."

Tektaş AĞAOĞLU

'İşkenceye tahammül sıradanlaşmamalı'

► Tektaş Ağaoğlu

Politik göçmen olarak İsveç'te yaşayan tanınmış yazar Tektaş Ağaoğlu,

İsveç Halkın Evrensel Bildirgesi'nin 40'inci bölümünde geçen 8 politik göçmenin ülkeye dönüşüne ilişkin ADIM-LAR'a değerlendirmesi yapıyor:

"Bu olay ülkenin ne hale getirilmiş olduğunu bir kere daha gözler soktu. Keyfîlik herşeyi hakim. Her durumda insanların gerçik yerine getirilmediği çoktandır işin içinde. Oysa ne yasa ne hukuka saygı var. Kimin, neye, neyin karar verildiği belli değil. Orman kanunundan da beter bir durum.

Yurda dönen arkadaşlarımızın ikisinin bir kaç gün içinde serbest kalması olmaları çok sevindirici bir olgu. Lakin bu arkadaşlardan birine gözaltıydıysa işkence yapıldığı açıkça belirtildi. Başında da sıradan, alelade bir olguyum gibi, oluyum gibi söz etti.

Siyasi sürgünlerin yurda dönmeleri için Türkiye de köşulları güçlükle güvence altına alması gerekir. Ama, bu güvence yurda dönüşü, yurda dönüş içkenceden geçiyor "hakkı"na dönüştüğü neydesi."

İki kişiyi serbest braktıklarından duyulan sevinç, içlerinden birinin işkence görmesine gözlerimin uyanmasıyla baki. Keşifliği ve insan haklarını boyfeyine pervasızca birer saymanın bir deolu sarımsaklı, ancak bu tahammülün boyfeyine sarımsaklı."

"TOPRAĞIMIZ, HALKIMIZ VE HÜKÜMETİMİZ VAR"

Türkiye'nin devletimizi tanıma kararını aceleci bulanlar, her fırsatta zaten ABD ve İsrail'in sözcüsü gibi davranıyorlar. Bu davranışlarının arkasındaki gerçek nedenleri biliyoruz. Gerektileri belgeleri göstererek kadar me...
nedenleri biliyoruz. Gerektileri belgeleri göstererek kadar me...

Filistin Ulusal Konseyi'nin Cezayir toplantısında alınan devlet ilan kararından sonra, genç Filistin Devleti'nin ABD ile ilişkileri, devletin kurulus sorunları, Türkiye'nin tutumunu anlamak ve başka konulara, Filistin Kurultay Orgütü Türkiye Temsilcisi Abu Firas ile konuşmak. Arkadaşımız Julide Güzler'in yaptığı söyleşiyi sunuyoruz.

■ Julide Güzler

Gönderi yarı aralık, yunank is-
tendiği bir rüyada gibi konu-
yor.

"O günkü duygularımı anlatıl-
mek çok zor. Gerekçen, tarihsel an-
olacak bir toplantıydı o. Bayrak-
ız gönderde dalgalandırken, De-
vletimizin ilk davasını bilenele
yukarımda üzerinde yavaşladığını gö-
rebildim. Başkaları ne duyduysa-
yı, biliyorayım ama, bayrakımıza
bakarken benim gözlerimde ilk can-
lanan, 40 yıl önce İsraililerin öldür-
dükleri habardı."

Bağımsız Filistin Devleti'nin ilan
edildiği toplantıya katılan, FKÖ'
ün Ankara Temsilcisi Abu Firas, o
tarihsel toplantıya ilişkin duygu-
ları şöyle anlatıyor: "Beki Yaşer
Arafat'ın gözlerinde, "Beki Yaşer
Arafat'ın gözlerinde," demeye ka-
madan yantı geldi."

"Sordum ama, onun gözlerin-
de canlanış ilk peyin ne olduğunu
tahmin ediyorum. Anlatı çocukla-
ra duyulmuş onun veren bir insan-
dı ki... Çevresindekiler de herhalde bu
nu bildiklerinden, bayrakımız ça-
lınmaya başladığı an, kendisine
bir şehidin yeni doğmuş bebeyi ge-
tirdiler. Arafat'ın ilk anı göz yaş-
ları için aktığını emindim".

Evet, Yaşer Arafat kolları arasın-
daki bebeye bakma bakma ve "Fi-
listin bu çocukların devleti olacak,
biz onlar için çalıştık" demiş.

"Sayın Abu Firas henüz kağıt
üzzerinde bir devlettiniz. Bu kadar
koca sarıde devlettiniz? 90 yılın ul-
kının tamamını oluşturan nasıl de-
ğerlendiriyorsunuz?"

"Kağıt üzerinde olan da bir az
arkı gerçek bir devlettir. Çünkü, de-
vletin ilk ana umuru olan topraklarımız,
halkımız ve hükümetimiz var. Her-
şeyden önce bizim bir yönetimimiz
var. Zaten Cezayir toplantısında
başlatmış Filistin Devleti'nin bir kriz-
maktan vazgeç, yün" anlamında
bir mesajdır. Biz, 90 kadar devletin
iki hafta içinde ortaya koyduğu bu
utumu ABD'ye karşı koyma olacak

Arafat'ın generalleri. "Anlatı çocuklara devletin önemi veren bir insan-
dı ki... Çevresindekiler de herhalde bu nu bildiklerinden, bayrakımız ça-
lınmaya başladığı an, kendisine bir şehidin yeni doğmuş bebeyi ge-
tirdiler."

değerlendiriyoruz. Bu, aynı zaman-
da bir taktik ve Filistin ayaklanma-
nın bir destanıdır. Bu sonuna, mü-
demez karpında ede etmiş
kazanmışlardır. Çok bedel ödemiş,
çokok. Bu karpılığı hak etmiş.
Mücadele, trünün ekilmesi de-
mektir. Şimdi etkilerimiz topla-
maya başladık. Evet, ilirli emeli-
yün ki zaman zaman aksa da çok
kardık. Keyfinden, kışah çok
sevdimizden yapmadık biliy. Ama
sorunumuz dünya anlama
mek gerekirdi."

Bağımsız Filistin Devleti'nin
ABD'ye gelecekteki ilişkileri konu-
sunda pek de yitirmediği Abu Fi-
ras, ABD konusunda birçok tek-
deneyimler yaşadıklarını söylüyor.
77'de John Carter'in Sovyetler-
le bir anlaşma yapıldığını ve Filistin'in
kendini kadere karşı kettinin tayin et-
mek hakkından kettinin, bey gün
sonra ABD'ne gelen İsrail Dışişleri
Bakanı Moshe Dayan'la görüşmek
sonra anlaşmanın ispat edildiğini
anlatıyor. Ve ekliyor:
"Carter şimdilerde yine Filistin-
lilerin haklarını vıdıyor, John

son da, Nixon da aynı şeyi yapıyor.
Başkaiken değil, Başkaiken aynı
anlamda böyle konuşmayı aynı
yine yapıyor."

Ama, bu aynı sonlarına doğru
yönetimi devralacak Bush'un daha
farklı olacağına ilişkin bir umut-
nokta kadar da olsa- var içinde.
Bush'un gerekten "deneyimleri
insanı olmalı" karnasında. Şe ana
kadar ABD'nin yanlıları hakkında
Bush'un bir şey söylemedikçe di-
kati çekiyor ve yeni başkının ulu-
lara, kendinden öncekilerin daha
objektif bakacağına iandıymı söy-
luyor. "Bu bakı yalın bizim için
değil, ABD için de yararlı olur" di-
yor ve devam ediyor:

"ABD'nin, artık Dünyanın ağı-
sı, jandarması olmadığın farkine-
si zaman, emittiyi. Biz ABD'nin
dışmanı de Niz. Dışt elini uzat-
ları Ho Geldini diyor."

Devletimiz kağıt üzerinde ya-
zanan gerçeğe uzun zaman ala-
cak mı?

"Buyle müddetlerde yün uzun
sürede alıntı. Bu noktaya 40 yıla
gerek. Oradan Cezayir 1999'la ba-

Abu Firas

günümüzün ilan etmiş ama, topra-
klarında tam bağımsızlığı 62'de
kavuştu. Çekoslovakya, Vietnam,
birçok Afrika ülkesi de yine. Önce
gücü biriktirmelerini kurdular, ba-
ğımsız devletlerini daha sonra ge-
çektiler. Diler. Biz de bir süre bekle-
yeceğiz. Şunu da söyleyelim ki, ar-
kık biçince çevreğin sonundadır.
Son çevreğin girmek üzeriyiz. Mü-
cadele isteklerimiz ve ellerinde bul-
duğumuz müddetle veren co-
ğalımızla güreleceğiz son çevreye."

Sayın Abu Firas, son çevreye
girişinde bir takım da birleşen ge-
lecek ve İsrail'e zorlanı, zor bir
kavuşukla bakiyemiz? Kerk yitir
bir damaklıtı devletle donatmış
mek nani olacak?

Biz herfein insanları de Niz.
Birleşende birleşti? İsrail, ondan
kaybı de Niz. İsrail'in birleşen
biz. Cezayir'de açılma doktrini.
Bu, şartı bir birleşti. Karpı tara-
fın da aynı işte doğması şart.

— Filistin Devleti'nin İslam ölke-
leri arasında Suriye ve İran tanıma-
dı. Dünya kamyonunda İlerici, an-
temperyalist bir ölke olarak tanı-
man Suriye'nin, Bağımsız Filistin
Devleti'nin ilanıma karşı çıkıyodu-
ki nedenleri anlatırsanız?

— Suriye, Filistin Devleti'ne
"Hoş Geldini" dedi. Devletimizi
kurduktan kısa bir süre sonra Sayın
Bulent Ecevit'in de bulunduklu bir
toplantıda Suriye, Büyükelçisi Ece-
vit'in sorusu üzerine Filistin De-
vleti'nin teşekkürleri söyledi.

— İran'ın tutumunu nasıl de-
ğerlendiriyorsunuz?

— İran Irak'la savaşından bu ya-
ma ilgisiz tutumları sergiliyor. Bizi ta-
naması istemiyor, ama çok da önem
vermiyor buna. Biz İran'a daha
en baya, Irak'la savaş çıkardık
görüyorsak, bu cihadd İsrail'e karşı
yapmasını söyledik.

— Yı Sovyetler'in stizi ilk yan-
gılar arasında olmuştur.

— Sovyetler davamızı her zaman
desteklediler. Biz kendilerini strate-
jik müttefikimiz olarak değerlendir-
yoruz.

— Gelelim Türkiye'ye... Devleti-
mizi hemen tanıyanlar arasındaydık.
Bu, sizin için sürpriz oldu mu?

Biz tanıyan beşinci değiliz.
Ve benim için bu durum hiç de sür-
priz olmadı. Çünkü, gerek Hükümet-
imize, gerek halkımıza ilişkinlerin-
den vardığımız sonuç dolayısıyla bu-
nu bekliyorduk. Ve Filistin davası-
nın, matematiksel bir ortak sağ-
ları gibi. Türkiye için bir sınav ol-
duğuna birleşenler için payda olu-
şuna biliyorduk. Türkiye 400 yıl bu-
yuncak, Filistin için yüklenmiş oldu-
ğu sorumluluğu da göden uzat-
tırmayorduk.

— Türkiye'nin tutumunu acele-
cile suçlayan ve uluslararası
kuruluşları kışkırtanlar, bazı sıkı-
tılar bu tutuma bağlıyın iş ve iş
çevreleri var. Bunu nasıl...

— Dışardakileri bırakalım da,
verekleler bakalım. Bence bu ki-
şilerin davranışını, gerek Türk dav-
asını saymamak gerek. Sergiledik-
leri bu tavır ilk değildi. O kişiler her
fırsatta zaten ABD'nin ve İsrail'in
sözcüsü gibi davranıyorlar. Kendi-
lerine göre gereklerini ibretine var-
dır, ama ben bu davranışların arkasın-
daki gerçek nedenleri biliyorum.
Gerektileri belgeleri göstererek
kadar ben de.

— Sayın Abu Firas, bağımsızlık
ilan FKÖ'ün Devleti değildi. Sizin
komünistlik pratikliği de-
ğiliktir ne olacak ve ne zaman ola-
cak?

— Türkiye'nin tutumu karardan
sonra Dışişleri Bakanları Sözcüsü
Sayın İlan Batu, Temsilcileri sayf-
dının Ekliliği dolayısıyla sordular.
İlan yetkililer kışkırtıcı olarak kurulunca
kadar beklemek gerekinden söz-
ettiler ama hükümet kurulu bile. O
kaybı de Niz. İsrail'in birleşen
biz. Cezayir'de açılma doktrini.
Bu, şartı bir birleşti. Karpı tara-
fın da aynı işte doğması şart.

— 40 Yıllık mücadelede, be-
timsizliği ve son çevreye baş-
lız Sayın Firas.

Avrupa: Damar sertliğinden yeniden doğuşa

1992 TELAŞI

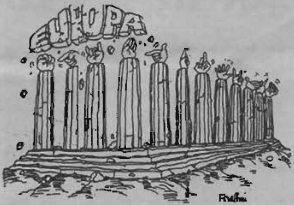
■ Niyaz Dabanyan

Birinci Avrupa'da 1988 yılı büyüme hızının yüzde 1,75 düzeyinde inceleği tahmin ediliyor. Aynı rakam ABD için yüzde 2,5 Japonya için ise yüzde 3,5 dolayında gerçekleşecek. Ve diğer güçlerden aldıkları ilhamla, her konuyu basit yapıyorlarmış gibi gösteren pek seven Amerika basını, "Euroclerosis", yani "Avrupa damar sertliği" deyimini icad etti. AT'li yerleri ise "Euroclerosis Avrupa yeniden doğuşu" kavramını yerleştirmeye çalışıyorlar. Bu yeniden doğuş kimine göre 1992 yılındaki para birliği sözleşmesi sonrası sürece adlı.

Neden bitilemeye

Ünlü Fransız yazar Jean-Jacques Servan-Schreiber, yıllar önce, "Eğer tüm Avrupa'yı kapsayan içine alan bir endüstri politikası uygulayamazsak, AT'nin geleceği ABD sapması devam edecek. Eğer Avrupa bugün bu soruya yan getiremezse çok geç kalcak ve belki de hiçbir zaman gelişen bulundugu durumdan kurtulamaz", demişti. Şimdi herkes Servan-Schreiber'e hak veriyor. Üstelik, son onbeş yıldır Japonya'nın ekonomisi saldırdığı da, Avrupa endüstrisi için biçimle tehdit eder duruma geldi.

Yaptılan hesaplar göre para birleşmesi sayesinde bile ya da altı yıl içinde 212 il 319 milyar dolar

arasında bir tasarruf sağlanabilecektir. Tasarrufu yaratacak anahtar doğrudan gelirli: Standartların birbirine uyandırılması, sabit giderlerin azaltılması, üretim ve lojistik süreçlerinde aynı işlemlerin başka başka AT ülkelerinde tekrarlannması, sanayi politikasına koordinasyon getirilmesi.

Ayrıca AT'nin bir merkez bankası olacak ve Avrupa Para Birimi (ECU) konvertible bir para haline dönecektir. ECU daha şimdiden tüm Batı Avrupa'ya çevrilebilir olduğu halde, çoğunluk döviz işlemlerinde kullanılmıyor ve içtutarı sağlığı için uluslararası ticarete ECU'yu kullanmayı tercih ediyor. Bankalarla ECU hesabı açılabilir. Bunun zamanla ABD dolarını yerini alması ABD paralı olaca-

ğı umuluyor.

Gündemdeki bir de yapacağı işlerin gerekli tüm yetkilere dağıtılması var. Avrupa hükümetinin kurulması var.

AT'nin ABD ve Japonya

Karşıdaki konumu

Şimdi varolan yapıların kırılıp yerlerine yenilerinin konması hızlı zorlu ve başlatıcı bir süreç. En başta bütüncül hareketlilik var. Bunun yanında değişiklikler ulusal sınırları aşarak; koruyuculuğu şimdiki durumun edelerinin şiddetli dışırmayı teklif ediyor.

Başlı başına ve planlamalı, Batı Avrupa'da teknoloji devrimini izlemeye güçlük çeken bir sanayileşme modeli ortaya çıkarmış. Şimdi kolları dönmeye gerekiyor.

Örneğin AT 1970'lerdeki ekonomik başarıları petrol bunalımının bir ürünü olarak algılamıştı. Bu yanlış fikrle nedeniyle petrol bunalımından çok etkilenen demir çelik, gemi yapımı vb. ağır endüstri sektörleri ni ayakta tutabilecek için çok çaba ve para harcadı. Ancak bilim ve teknolojinin ilerlemesi, başka alanlara yatırımlara, araştırma ve geliştirmeye bağlıdır. Bir bakıma, ağır sanayinin ayakta kalmasını içine bilimsel ve teknolojik gelişmeler (temel olan yatırım alanları gözden çıkarılmış oldu). Yarılar başka bir örnek. AT ülkelerinin, mikroelektronik endüstrisini yalnızca bir yan sanayi olarak görmeleri ve sonunda bir yan endüstri dalı olan optik sanayinin temel sektörlerden birisi olarak kabul etmeleri. ABD ve Japonya'daki araştırmaya sonuçlarına da kulak asılmayınca bugünkü durum ortaya çıktı.

Yarı-iletkenler, entegre devreler ve diğer bilgisayar teknolojileri konularında ABD ve Japonya'ya yakalanmak istiyorsa ileride doğru büyük bir adım atması zorunda. Üstelik ABD ile Japonya öncünü kapacak robotlar, lazer teknolojisi, endüstriyel seramikler, insan yapısı el ve bacaklı ataklar alınında da önderliği ellerinde tutuyorlar.

Batı Avrupa, ihtiyaç olan yüksek teknoloji ürünlerini yüzde 40'ını ilah ediyor. ABD'de bu oran yüzde 15, Japonya'da ise yüzde 8. Elektronik endüstri en zayıf nokta: Kapitalist dünyanın en büyük 20 elektronik malzeme üreticisinin 10'u Amerikalı, 6'sı Japon ve yalnızca dört Batı Avrupalı. Bilgisayar ve veri dokümantasyonunda uzmanlaşmış ve önder Batı Avrupa firmaları toplam cinsten IBM'nin cirosunun yalnızca yüzde 5'i oranında. Bu rakamlar daha da çarpıcı oranlara ulaşabilir. Ancak sorun yalnızca teknolojik değil.

nolojik yanı da değil. Örneğin 17 milyon'la varan işsiz sayısı AT'nin bir başka büyük lamburda.

Bütüncülmenin olanakları ve Türkiye

Avrupa'nın içinde az sayıda olmakla beraber uluslararası ticareti alanında kimileri oldukça etkili: ci karlar var. Atomik güç mühendisliği, paracok fiyaz, uzay ve havacılık teknolojisi, endüstriyel robotlar (özellikle nesil hariç), süper demiryolları, kimya ve cecazlık- kılı belgisi geliştirme ve video sistemleri.

Bütüncülme sayesinde pürü safı hasıla artış yüzde 7 gibi yüksek bir oranda gerçekleşecek, enflasyon oranı yüzde 4,5, fiyatlar genel düzeyi ise yüzde 10-20 oranında gerileyecek... Bu bütüncül 5 milyon kişiye yeni iş imkanı yaratacak.

Batı Avrupa'nın ortasında bizim konumuz pek komik lafızla doğmuş. Yani aslında hiçbir ekonomik ve sosyal göstereye karşın AT ile ABD ve Japonya arasındaki farkı yarıya yarıyor. Hatta bu süreçte ilgilimiyorduk bile.

Avrupa Topluluğu 1992 bütüncülmesinden umduğu sonuçları başlatmak için. Bu soruya hemen olumlu yanı verememiştir. Ancak inceden inceden hepimizin bir süreç geliştireceği ve dünyada en azından yeni bir durum yaratacağı. Sosyalist ülkelerde AT arasındaki farklılıkların sona ermesi, buna yeni boyutlar katacak. Türkiye'nin öster ve arkasız politikaları ile bu süreçte ümitsizliği var. Ancak, güçlü ve geniş bir politikaların yeni bir tüm ulusal dinamiklerimizin özgürce hareketi gerçekleşebilir bir ortam sağlanırsa, çağdaş dünyaya yaklaşmamız şu konuyu değeri. □

1988 ve Avrupa'da komünistler

ÜÇ ÜLKE, SEÇİMLER VE SOL BİRLİK

■ Aydın Sensesen

1988 yılının Avrupa'daki komünist partiler açısından bir deyişleminde yılın en önemli olayı, Fransa ve İsviçre'deki seçimlerde alınan sonuçlar ve Yunanistan'da 1989 Temmuz'unda yapılacak seçimler için sol birliğin sağlanmaması ele alınarak gerekiyor. Bu üç ülkedeki hareketlilik komünist partilerin durumuna da gözetilmesine gerekiyor.

Komünistlerin başarısı

Fransa, bu yıl Cumhurbaşkanı François Mitterrand'ın yeniden seçilmesiyle, bir yandan otonomiyi de milletvekili seçimlerinde sahne aldı. Bu, birinciği için turnuva FKP adıyla Andre Lajoinie yüzde 6,78 oy alarak çekildi. Komünistler ikinci turda, François Mitterrand'ı desteklerken, sosyalist deyişleminde Fransa'da bir sağ baya oldu. yolumuzdu.

Anaki, Milletvekili Çephe'nin liderliği ile 1987 yılında 14,4 oranında oy almıştı. Karan, FKP'nin yeni organı L'Humanite'nin yayın organı. François German Robin, sosyalist deyişleminde, Başbakanı seçtilerinin özelliğinden dolayı ve

1986 genel seçimleri ile 1988 ara seçimlerinde FKP'nin oylarını karşılaştırmak, "Bir basarıdan" söz ediyordu. Robin'e göre, FKP 1986'da yüzde 11,27 olan oy oranını, 1988 ara seçimlerinde yüzde 15'e çıkarmıştı. Ancak faşist Le Pen'in oy patlaması diğer bütün göstergeleri bir kenara itmiş, Fransa sağa kayıyor deyişleminde ağır masmaktı.

12 Haziran'da yapılan ulusal seçimler ise, Robin'in başkanlığındaki seçimleri sonarı yapıp, büyük gürültü arasında fark edilmeyen deyişleminde bir başarı olarak ortaya çıkıyordu. Seçim sisteminde büyük partiler yarılma yapılan deyişlemlerle karşı "silince" öne sürülen FKP, 27 komünist parlamentera gönderiyordu.

Sosyal demokratlara komünistlerin desteği

İsviçre'de 1932 yılından bu yana hükümetlerini sürdüren sosyal demokratlar, 1976 ile 1982 arasında ki yıllar dışında, hep Komünistlerin

Yunanistan seçimleri 1989 Temmuz'unda yapılacak seçimlerde oy oranını yüzde 28'e çıkaracağı sanılıyor.

Oysa, seçim öncesi yapılan tahminler, Çevreciler'in büyük bir oy patlamasıyla ilk kez parlamentoya gireceği ve bundan en büyük kazarı da komünist partinin göreceği yolumuzdu. Gerçi seçimleri sonarı Çevreciler alıncı parti olarak parlamentoya girilmesi ama, kaybeden komünistler değildi. Tersine, oylarını arırmayı başaran komünist parti (VPR), 21 milletvekiliyle yine sosyalistlerle ortak bir hükümet ol-

Yunanistan'da sol birlik

Yunanistan'da, Avrupa'nın en çok komünist partilerinin bir olan YKP'nin yansısı, İ Komünist Parti dağıla, başka bir komünist parti de buluyor. İe Partinin de ikiye ayrıldığı biliniyor. Ancak, bu ayrışma karşın, Aralık ayı sırasında Yunanistan sol güçlerinin birliği doğrultusunda önemli bir adım atıldı.

1989 Temmuz'unda yapılacak olan genel seçimler ve Avrupa Parlamentosu seçimleri için sol birliğe, İ Parti'nin ilke ayrılma birliği de katıldı. Yunanistan'da yapı-

lan anketler, solun iktidarı için bir program da oluşturulan çok güçler için, yüzde 28'e kadar oy alabileceği tahminleri yapılıyor. Mitterrand, Alain'ın çok satan gazetelerinden Frankfurter Allgemeine, bu birlik haberiyle duyurmuş, solun ikinci parti konumuna yükselceği yorumuna yapsı.

Son seçimlerde yüzde 9,4 YKP'nin yüzde 1,2 ile Parti'nin ve sol birliğe katılan diğer güçler partilerin oy toplama aritmeleri görüldüğü çok önemli bir ligi oldu oluturuyor. PASOK'tan basımlı oluyordu büyük bir kilitlenim bu sol birliğe sempiyile bakıyor buluyor. □

"NEDİR KIYMETİ İNSANIN ADRESİ YOKSA!"

Filistin yıllardır, bitip-tükenez bir yaradır yeryüzünde. Acılı halk ve o halkın sınırsız alıcılığı enlizi gelir **aklımıza** Filistin denince. Mahmud Derviş, bu halkın bir evladır. Anı, şairini bilen, çok küçük yaşlardan Filistin gerçekliğine tanık olan bir ozandır o. Günümüz Filistin şairinin en önemli adlarından biri olduğu gibi, dünyaca da bilinen bir ozandır.

Mahmud Derviş'in şiirleri daha önce Türkiye'de çeşitli dergi ve seçkilerde yayımlanmıştı. Ama buşane kadar bir kitap olarak çıkmamıştı. *Ölümü Seviyarlar Benim*, Derviş'in Türkiye'de yayınlanan ilk şiir kitabıdır. Yaptı, Armonî Yayınları arasında çıktığımız günlerde yayımlandı. Şiirleri Arapça'dan Lutfullah Bender çevirmiş. Yaptı, ozanın *Evrak el-Zeytin* (Zeytin Yaprakları), *Aşık Min Filistin* (Filistinli Bir Aşık), *Ahır el-Leysi* (Gecenin Sonu), *el-Aşafir Temutu fil-Celli* (el-Celle'de Ölüyor Kuşlar), *Habibeti Tenhedu Min Nevmiha* (Uykuda Uyanıyor Sevgim), *Ulubbek ve La Ulubbek* (Severim ya da Sevmem Seni) adlı şiir kitapları ile "El-Mecelle" ve "el-Yem el-Sabi" adlı dergilerde yayınlanan şiirlerden derlenmiş küçük ama önemli bir seçki.

Derviş'in şiirleri ağlayın, içine kapak, utanmaz, savunusuz değil; tam tersine saptayın, coşkulu, direngen, anımsalı bir duyuncu seçiliyor. Tematik olarak da insan ve insanın yaşadığı gerçekliği biliyor. Tabii ki, Filistinli insanı önce. Yalın bir söyleyiş biçimini yakalamış (bu kuskusuz Türkiye söyleyiş bakarak varıyor bu sonuca) Lirik bir şairdir Derviş. **Onun şiiri**, imgenin gerçekliğini içinde oluşturur bir şiirdir. Örneğin şu dizelelerdeki gibi:

"Hüzün yıllardır yüreğimde
Hâlâ varumadık sabaha!
Günlerin istemlerini dizelediği
Rüzgârın koruklediği bir ateşin hüzün.
Bu rüzgârın nasil gemileri?
Ki tek silahın yok
Bir meşru vatanda
Rüzgâr ve ateşle buluşmaktan başka!"

Derviş'in belki üzerinde konuşulacak en önemli özelliği, onun "Doğru" ya da "Bata" şairi oluşu iddia edilmez. Hiç konuşmaz ahlaki kimliğini koruyan- çağdaş şiir söylemine denk düşen bir şair varmış oluyordu. "Uyuyan Park" şiiri bunun güzel bir örneğidir:

"Rita uyuyor
Uyuyor
Uyandırıyor düşlerini
— Evlenmek miyiz?
— Evet
— Ne zaman?
— Askerlerin keplerinde
Menekşeler güvercinde!"

Ölümü Seviyarlar Benim adlı yapıtı, ozanın şiirlerinin küçüğü bir bölümünü kapsıyorsa da, onun şiiri hakkında önemli özellikleri seçiliyor. Dileğimiz, diğer yapıtlarının da Türkiye'ye kazandırılmasıdır. Şiir seven ya da sevemeyene; Filistin ile ya da Filistinli bir ozanla ilgilenenler ya da ilgilenmeyecekleri alınıp okunması için önerilir.

"Nedir kıymeti insanın?
Evet, nedir kıymeti insanın
Adresi yoksa?"

Kaydet!
Arabım
Adım var yalnız, yoktur soyadım
Bu diyanda
Ofke kazanında yayıyan
En sabırlı insanım.
Zamanın doğuşundan
Daha eskiye
Yüküne bilimsinden
Daha eskiye

Selverlerden, zeytinlerden
Daha eskiye uzanmışır köklerimiz,
Karababan süren bir ciltlendirdi baham
Soylu efendilerden değil!
Ve dedem bir efendi:
Ne neseli belidini ne seccesi.
Kitap okumadan önce
Günün şakıslığını öğretirdi bana!
Evin
Bir koruyucu kulübesi
Dallardan ve kamışlardan.
Rahatlığı mı seni
Bu durumum?
Adım var yalnız, yoktur soyadım.

("Kimlik Karşı" Adlı şiirinden)

ÇAĞDAŞ HELEN TARİHİNE BAKIŞ

Nikos Svoronos
Çeviren: Panayioti Abaca
Belge Yayınları

Yunanistan'ın önemli tarihçilerinden Svoronos'un Türkiye'ye çevrilmiş ikinci kitabı. Yunanistan'ın 1900'lere kadar olan dönemini kısaca bir tarihli. Ancak sonuçla yakın dönem ile alan bir bölümü de bulgüne bağlanmış bir tarih.

Kitapla, Yunanistan'ın tarihine ilişkin önemli hemen tüm bilgileri bulmak olan. Böylelikle, "Bazı kompahımızdan" birisi olan Yunanistan'ı okur daha yakından tanımak olanağını elde ediyor.

TÜRKİYE TARİHİ, OSMANLI DEVLETİ (3. CİLT)

Yayın Yönetmeni: Sina Akşin
Genel Yayıncı:
Türkiye Tarih, dört ciltlik bir çalışmaya olar planlanmış ve ilk

iki ciltte, Osmanlı devleti öncesi Türkler, 1600'e kadar Osmanlı devleti ele alınmıştır. Üçüncü cilt 1600'den 1908 devrimine kadar olan dönemle ilgilidir.

Kitap, Sina Akşin'in yayın yönetmenliğinde bir bilim adamları topluluğuna hazırlanıyor. Önemli, Türkiye tarihine ilişkin, resmi tarih dışı pek çok eleştirel yapıtlardan geliyor.

BEN DE HALİME BEDREDDİNEM

Rahit Fik
Çeviren: Muzaffer Bayhan
Türk Yayıncıları

Rahit Fik, "Nazım'ın Çilesi"yle Türkiye'de tanınan ve sevilen bir yazar. İşte Nazım'ın Çilesi'nin ta-

BEN DE HALİME BEDREDDİNEM

di dantiklarında kalın ciltlikleri, aynı güzellikte bir kitabı daha: *Ben de Halime Bedreddinem*.
Söğüt Bedreddin, feodal çağın en önemli ayaklanmalarından birisinin önderi, önemli bir islam lideri. Kitap, Bedreddin'in yaşamı çevresinde,

dönemi insanları, toplumları, ekonomiyi ilgililer, sınırsız ölünceye anlatıyor. Ama bu yalnızca bir yanı. Diğer önemli de, bu dönemi anlatırken, insanları, onun aklını, ruhanı, tartışmalar, onun söyleyişinde okura vermesi. Bu yönüyle, bir anlatımda ideolojisi ve aklını da aktarmaya oluyor.

SANDRO DAYI

Sandro Dayı
Türk Yayıncıları
Çeviren: Mehmet Özgül

"Ben de Halime Bedreddinem" ile Sandro Dayı'nın, Sovyetler Birliği'nin özerk cumhuriyetlerinden Abkhaz (Abaza)'nın en büyük yazarının Türkiye'de ilk kitabı.
Roman, Sandro Dayı'nın yaşamının çevresinde, Abkhaz ülkesinin bir dönemini, 1930-40'lı yıllarını anlatıyor. Kısacası, "Sandro dönemi" tartışan bir roman daha.

► NİYAZİ BERKES öldü

Değerli toplumbilimci ve felsefeci Niyazi Berkes 19 Aralık günü Londra'da geçirdiği kalp krizi sonucu, seken yaşında öldü.

1908 yılında Lefkoşa'da doğan Niyazi Berkes, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde soyoloji ve felsefe eğitimi gördü. Aynı fakültenin Soyoloji Bölümü'nde bir süre asistanlık yaptıktan sonra, Amerika'da Chicago Üniversitesi'nde soyoloji üzerine çalışmalar yaptı.

Niyazi Berkes'in, Türkiye'de Çağdaşlaşma, Türk Düşünce-nde Batı Sorunu, Türkiye İktisat Tarihii, 200 Yıllık Neden Buluyoruz, Batıcılık-Uluşuluk ve Toplumsal Değişimler ve bir dizi de topladığı Atatürk ve Devrimler, Teokrazi ve Laiklik, Felsefe ve Toplumbilim adlı yapıtları yayınlandı. □

► AST'da sinema gösterimi başladı

25 yıl önce *Asaf Çiğdem* tarafından kurulan Ankara Sanat Tiyatrosu, bu yıl bir yenilik olarak film gösterimine de başladı.

Ankara Sanat Tiyatrosu ve Sineması olarak etkinliğini sürdüren olan AST'da bu yıl gösterime girecek filmlerden bazıları şunlar: *James Ivory*'nin 3 Oscar ve 5 Emmy ödüllü alması *Menzahın Oda'sı*, Peter Masterson'un "En İyi Kadın Oyuncu Ödülü" almış *John Voicubuk*, John Huston'un *Ölümler*, Ken Russell'in *Gothic* ve Hugh Hudson'un *Devrim* filmleri. □

► NAZIM HİKMET uzayda

Sovyetler Birliği'ndeki en büyük gözlemelerinden biri olan Kırmızı Cümle'ye'ndeki bilim adamları, keşiflerini irili ufaklı 500 yıldızdan birine Nazım Hikmet adını verdiler. □

► 1986 Lotus edebiyat ödülü

TAHSİN SARAÇ'IN

Asya-Afrika Yazarlar Birliği'nin 8. Kongresi, 8-13 Aralık 88 tarihleri arasında Tamsa'ya yapıldı. Kongreye 45 ülkeden 117 kişi katıldı. Okulmiden Aziz Nesin, Demirtaş Ceyhan ve Asya Çalımlar çağrılıydılar.

Asya-Afrika Yazarlar Birliği'nin 8. Kongresi aynı zamanda Birlikin 30. kuruluş yıldönümünün de kutlanması için yapıldı. Bu arada en son 1985 yılında verilen Lotus Edebiyat Ödülü için son üç yılın ödülleri de dağıtıldı. Tahsin Sarac, Aziz Nesin ve Ataoğlu Behramoğlu'ndan sonra Lotus'a alan üçüncü Türk yazar oldu.

Öktemiz yayıyan en eski fotoğraf derneği olan İFSAK, Aralık ayında 4. İstanbul Fotoğraf Günleri etkinliğini gerçekleştirdi. Fotoğraf günleri çerçevesinde sergiler, paneller, kısa film ve diya gösterileri yapıldı. İbrahim Akay'ın *Glomobit-İş Sendikası Topkapı Şubesi'nde* açılan "Yazgımın Kın-deri?" sergisi Fotoğraf Günleri'nde bir sendika yubetinde açılan tek sergi olması nedeniyle önem taşıyor. Bu nedenle, İbrahim Akay'ın ve Öktemiz-İş Sendikası Topkapı Şube Sekreteri Orhan Ökten'in soruları yönelttik.

"KARŞILIKLI ÖĞRENECEK O KADAR BİRİKİM VAR Kİ.."

A duniar: Serginizi açmak için neden bir sendika salonunu tercih ettiniz?

Akay: Fotoğraf etkinlikleri sendika salonlarına pek yabancısı değillerim. Daha önceki Fotoğraf Günleri'nden birinde "Çalgın İnsan" konulu orkestra gezici bir sergimiz Demiryol-İş Sendikası'nın Sirince, Haydarpazı ve Yedikule yemekhanelerinde açılmıştı. 1987'de, Aclar Aras'ı kadimimiz "Çocuk İçgeli" sergisini Öktemiz-İş Sendikası Mecidiyeköy Şubesinde açtı. 1988'de Mehmet Ünal, yine aynı sendika Federal Alınması'daki gösterim Türk işçilerinin yaygınlaştığını anlatan bir sergi açmıştı. Dem-İş Sendi-

kas Kazlıçayme Şubesi Haziran 1988'de bir hafta süren Fotoğraf Şenliği düzenledi. Bir dizi diya gösterisi ve sergiler gerçekleştirildi. 1987'de Demiryol-İş Sendikası İstanbul Şubesi, İFSAK üyelerinin katkısıyla düzenledi ve yazarlarına ekiz halıa sürülmüş temel fotoğraf kursu düzenledi. Öktemiz yıllarda Grubunda ve Tetajaz fabrikalarında fotoğraf kulüpleri kurulmuş, sergi ve gösteriler düzenlenmiş.

Yıyayna sıralanmışa katılmıyım çünkü bir birlikten oraya çıkıyor. Amatör fotoğrafçıların bu katkısı, katkısına emeğe olan saygıya da aynıyor diyebilirim. Çalışan insanlarımların sanat ve kültür çalışmalar-

ASIM KAYA

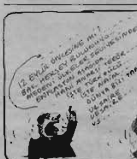
MİHŞESEMİZDE,
MILLÎ MENTEMİLERİMİZİ
DÜŞÜNEREK

AT'NİN GÖZÜMÜ
BAYATKACA KADAR
DEMOKRASİ
MEVCUT!

CEMİL CAHİT

HALİL İNCESU

Dün, bugün, yarın

► İbrahim Akay'ın "Yazgım Kın-deri" sergisinden.

ni izlemeye zorluk çektiği biliniyor. Ekonomik zorluklar, işten sonra sanat/kültüre ayrılmak zaman ve enerjiyi anlıyor. Bir de kentin getirdiği sorunlarımızı düşünürsünüz.

Her sendika şubesi ve temsilcilikleri aynı zamanda bir yaşam okulu işlevini yüklenmiş görev bu okulu sanat çalışmalarına da olmalı. Bu gereksinimi biraz anımsatmam istiydim. Bu tür etkinlikler biz aydınlar için de, aramızda küçük de olsa

bir kopru işlevini görüyor. Karşılıklı öğrenilecek o kadar birlik var ki..

Adımlar: İşçilerin sephil nas oldu?

Akay: Kendi sergim işi de doğrudan bir kalemim olamaz doğrudan. Çünkü Fotoğraf Günleri'nin çalışmamı grubun'da görevliydim. Ancak yarıda sıraladığım sendikalarla işi iç içe geçen Fotoğraf etkinliklerinden edindiğim gözlemleri anlatmak isterim. Sanat/kültür çalış-

malarına sendika yönetimlerince pek önemsenerek bakıldığı söylenemez. "Sizinki bunların sıması mı" düşünceyi sesliyor. Sendikalı çalışanlar için karnı toklukunu sağlama indigenebilir mi? Bilinç ve yürek neyle beslenecek? İyi bir topluluğümüze için uğraşırken beraberinde moral gücü yüksek tutacak, iyiye sendikama bağlayacak neler yapılmaz ki?

Her sendika temsilciliği odası, her sendika seçilmiş televizyonu, videosu, kitaplığı, arşivi, güncelliğini sürdüren koruyan duvar panoları, ağırları ile yayılan mekanlara dönüştürüyor. İşçilerin, yazarlarının ve çevre halkının kültürel ve dönüştürülebilir yubeler salınlar. Ekonomik istemler, eğitim, bilim, sanat ve kültür ile desteklenemediği koparıldığı sanılan bakırlar kenarlık güçleştirilir.

"Sanat için sınırlı unsur değil" demek; Nazım Hikmet'in, Ruki Sait'in, Aziz Nesin'in, Yılmaz Güney'in, Aras Güler'in öğretilerimizizi küçümsemek sayılmaz mı?

Adımlar'ın sevgili okuru,

Yeni bir gazete ile karşınızdayız. Yeni bir yayın olduğumuz için ilk mektubu bu si-ze yazıyoruz. Karşılığında her yeni güne çoğalan sayıda mektuplar almak için. Onlarca, yüzlerce ve binlerce.

Adımlar, boşluğuna düşündüğü bir alanı doldurmak için yayın yaşamına başlıyor. Her yeni gazete gibi, varlığını, bizi beklediğini bildiğimiz, düşünceler ve katkılarıyla bizi geliştireceğine gücündüreceğine inandığımız sizler için çıkıyoruz.

Heyecanlıyız. Günlere süren çalışmalarımızın ilk ürünleriyle sizlere ulaşmaya çalışıyoruz.

Kuşkusuz birçok eksikliğimiz var. Yeni bir gazete olmanın güçlüklerini yaşıyoruz. Bütün bunları sizlerle birlikte aşacağımıza inanıyoruz.

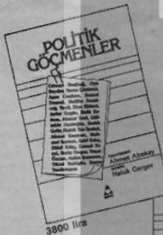
İlginin ve katkılarının bizim için vazgeçilmez. Bize yazın. Yalnızca Adımlar ile ilgili düşüncelerinizi, eleştirilerinizi, önerilerinizi değil, yakın çevreniz de olan, yaşadığınız ya da tank ol-duğunuz olayları, haklılıkları bize duyurun. Adımlar'ın gö-nüllü muhabirleri olun.

Adımların değeri okurları. Bu sayfayı sizlere ayırdık. Bi-ze ulaşan mektuplarınız, düşünceleriniz bu sayfa aracılığıyla di-ğer okurlarımıza da ulaşacak. Yazdıklarınızla hem sevinecek, hem düşünecek, hem de bilgile-neceğiz.

Mektuplarınızı bekliyoruz.

AMAÇ'tan haberler...

3800 lira

1750 lira

bir ödüllü kitabı
NAMİK KEMAL
1845-1910

AMAÇ, Caltacıne Sokak 15/1 Çarşıoğlu-Karabük Tel: 522 11 96

TEMSİLCİLİKLER MUHABİRLER

Cıktı hazırlıklarımız duyulduğundan itibaren birçok temsilcilik ya da muhabirlik başvurusu elimize ulaştı. Kimi arkadaşlarımızda şu sı-rada yayın itibarı bürosu ve telefon olanakları peşinde koştuğunu biliyoruz.

Temsilci ya da muhabir olmak için istemde bulunan arkadaşlarımızda ADIMLAR muhabirlik sözleşmesi ve arkadaşlarımızın kınayemide yer alacak. Fotoğraf göndermelerinde kredilerine ADIMLAR muhabiri ta-nınma kartı gönderilecek. Kuşkusuz aynı yere gerekiyorsa birden fazla ADIMLAR muhabiri de olabilir.

Sindirlik söz konusu işlemleri tamamlamamız için, bize ulaşan başvuruları bu sitede yayımlamak yetiniyoruz. Bu ve bundan son-raki başvurularda gereken işlemleri kısa zamanda tamamlanması için elimizden geleni yapacağız.

İlginin için sağolun.

YURTIÇİ

ANTALYA-Admet Yalçın
Gençlik Mah. 30 Ağustos Cad. Sevinç Apt. K.3 No: 1
Tel: 171223 (iş), 125295 (ev)

DENİZLİ-Atilla Erenler
Doktor Cad. Menekşe İşhanı K.2 Tel: 36620

DIYARBAKIR-Mehmet Karabulut
Gazi Cad. Güçlü Panajir K.3 No: 35

KOCAELİ-Nevzat Cingir
Kavaklı Mah. Sahilyolu Cad. Dığınar Apt. K.3 D.6 GÖLCÜK

MANİSA-Ramazan Tülinçli
Kuyulan Mah. Erler Cad. 113/6 Tel: 13017

MUGLA-Özcan Özgür
Orhaniye Mah. Marmaris Bulvarı 11 Tel: 1378

SAKARVA-Hayri Çiller
Göçmenler Gök Sok. No: 29 ADAPAZARI

ZONGULDAK-Ali Hızır Arı
Terakki Mah. Dereci Sok. No: 21

YURTDIŞI

FALMANYA-Aydin Şeneten
Mokkur 47/45 4100 Duisburg
Fax: 203-339229 Tel: 203-340395

FALMANYA (Güney Bölgesi)-Nejati Yalçın
Salzbacher str.19 8520 Nürnberg 20
Tel: 0911-555289

AVUSTURYA-Halit Erdem
Mittelsteig 7/19 A-1040 Wien
Tel: 222-5667445

BELÇİKA-Turgay Çeliklers
Cheed Alzenberg 455 1180 Brussels
Tel: 322-3451076

DANİMARKA-Ayşe Coşkun
Dyringsparken 122.2 th, 2660 Brøndby Str.
Tel: 452-544 62

FRANSA-Hayri Ata
57, Rue de la mare 75020 Paris
Tel: 331-43493639

HOLLANDA-Semra Ulusoy
Mexico Dreef 229 3563 RN Utrecht
Tel: 030-623029

İNGİLTERE-Cahit Baylav
Cat.Hill Barnet Harnes EN 48 JA ENGLAND
Tel: 441-4402067

İSVİÇRE-Salih Salman
Visbgringen 42 NB 16373 SPANGA

İSVİÇRE-Hacıan Demircan
Tel: 4157-271871

YUNANİSTAN-Gülayma Öztürkçe
00301-2285148 Rizou Neroulou 11141 Galatsi-ATHENS
Tel: 19-512929

Su Başın Yayın Şansı ve Tiyatro A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Şefik Çalık Genel Yayın Yönetmeni: Umut Coşkun İşletme Müdürü: Atilla Tanılkan Yayın Müdürlükleri: Fırat Öztürk Bayazıt, Orhan Demirbaş, Semih Gümlü, Dr. Edibe Şahin Karasoy, Yusuf Karasoy, Ayta Açar, Tamer Renda, Tülin Güllü Ankara Temsilatı: Özgür Keleş Ankara Haber Yönetmeni: Atilla Ajut Ankara Bürosu: Jülide Gülizar, Bülent Akdoğan, Mehmet Güzel İzmir Temsilatı: E-mail: Doğanlar Teknik Yönetmeni: Turgut Ertaşkan İşletme Müdürü: Yardımcı Yönetici: Uysal Diğar-Film-Montajı: Barry Başın Yayın Temsilatı Tel: 522 77 76 Fihis: Hüseyin Başın Son Harada Web Ofset Dışın Garmod Yönetim Yeri: Seyhan Caddesi, No:44 Kat: 4, Sultanbeyli İlçesi, 34161 17. Yaşar Tel: 516 11 79

Ankara Bülent Nispetiye Sokak, Tamer Çiftliği, 16/16, Söğütözü 135 36 06 Fax: Tel: 135 36 06

adımlar

